

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЛЬНИЙ СПІВ

спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (Сольний спів)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми
підготовки бакалавра музичного мистецтва
025.00.02 Сольний спів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1762/19
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціал)
«   » 2019 р.

Київ – 2019

Розробник:

Петрикова Оксана Петрівна, заслужений діяч мистецтв України, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу

Викладачі:

Леонтієва Софія Леонідівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу;

Яковенко Віра Григорівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу;

Киченко Тетяна Олександрівна, викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв

Протокол від 09.01.2019 року № 13.

Завідувач кафедри _____ (Ю. В. Мережко)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
(керівником проектної групи) 025.00.02 Сольний спів
(назва освітньої програми)

_____.2019 р.

Гарант освітньо-професійної програми

(керівник проектної групи) _____ (О. П. Петрикова)
(підпис)

Робочу програму перевірено

_____.2019 р.

Заступник директора _____ (А. О. Таранник)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № __

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
«Сольний спів»				
Вид дисципліни	<i>нормативна</i>			
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>			
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>4 / 240</i>			
Курс	<i>II</i>		<i>II</i>	
Семестр	<i>3</i>	<i>4</i>	-	-
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	<i>1</i>	-	-
Обсяг кредитів	<i>2</i>	<i>2</i>	-	-
Обсяг годин, у тому числі:	<i>60</i>	<i>60</i>	-	-
Аудиторні	<i>57</i>	<i>51</i>	-	-
Модульний контроль	<i>4</i>	<i>4</i>	-	-
Семестровий контроль	-	<i>30</i>	-	-
Самостійна робота	<i>-1</i>	<i>-25</i>	-	-
Форма семестрового контролю	<i>залік</i>	<i>екзамен</i>	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Сольний спів» є однією із профільюючих дисциплін фахової підготовки бакалавра музичного мистецтва за освітньо-професійною програмою 025.00.02 «Сольний спів» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета навчальної дисципліни – фахова підготовка майбутніх бакалаврів музичного мистецтва у процесі засвоєння навчального вокального репертуару, необхідного для подальшої концертно-виконавської та вокально-педагогічної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни – формування у студентів-вокалістів фахових та загальних **компетентностей** відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра музичного мистецтва 025.00.02 «Сольний спів» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

– **вокально-виконавської** (володіння вокальною технікою – співацька постава, звукоутворення, чисте звуковистне інтонування, розвинене дихання і звуковедення, атака звука, висока співацька позиція, дикція, артикуляція, робочий діапазон тощо; здатність виявити найкращі художні властивості співацького голосу – вібрація, тембр, польотність, рухливість тощо; уміння співати із супроводом та без нього; сформованість навичок ансамблевого співу; наявність індивідуальної вокально-виконавської манери) (ФК 5);

– **вокально-сценічної** (здатність до творчої інтерпретації вокальних творів; наявність творчого іміджу; сформованість сценічної культури та навичок вербальної і невербальної комунікації із глядачем у процесі концертного виступу; володіння акторською майстерністю та навичками сценічного руху; здатність до постановки концертних номерів; уміння працювати з різними типами мікрофонів) (ФК 6);

– **музично-теоретичної** (уміння читати нотний текст з аркуша; володіння навичками сольфеджування одноголосного й багатоголосного музичного матеріалу; розвиненість внутрішнього слуху та функціонального вокального слуху; здатність застосовувати у процесі навчання та фахової діяльності знання з теорії музики, гармонії, аналізу музичних форм, поліфонії; сформованість музично-теоретичного тезаурусу) (ФК 4);

– **комунікативної** (здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; здатність працювати в команді; вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами) (ЗК 3);

– **інформаційної** (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для формування вокально-педагогічного репертуару; здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності) (ЗК 4);

– **самоосвітньої** (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у вокально-педагогічній діяльності; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху) (ЗК 6).

Поглиблене опанування означених компетентностей здійснюється в процесі практичної діяльності студентів у *Навчальній лабораторії виконавської майстерності* Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, що сприяє ефективному формуванню вокально-сценічного та вокально-педагогічного досвіду майбутніх співаків.

3. Результати навчання за дисципліною.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Сольний спів (академічний)» студент має:

- вміти планувати й організовувати вокально-виконавський та вокально-педагогічний процес, мистецькі програми і проекти (ПРН 5);
- використовувати у вокально-виконавській та вокально-педагогічній діяльності знання з історії мистецтв, історії та теорії музики, сольфеджіо, гармонії, поліфонії, аналізу музичних форм; володіти навичками розвитку вокального слуху співака (ПРН 6);
- володіти вокальною технікою, культурою звука, навичками сольного й ансамблевого співу, мати індивідуальну виконавську манеру; бути здатним до творчої інтерпретації вокальних творів (ПРН 7);
- бути готовим до публічної вокально-виконавської діяльності та постановки концертних номерів; володіти акторською майстерністю та навичками сценічного руху (ПРН 8);
- знати й застосовувати на практиці методику постановки й розвитку співацького голосу, методи роботи над вокальним репертуаром для різних типів голосів; бути готовим до навчання сольного співу учнів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (ПРН 9).

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт						
		Аудиторна:					модульний контроль	самостійна
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	семестровий		
Модуль I. Змістовий модуль 1 (II курс, 3 семестр)								
Тема 1. Робота над вокальною технікою в процесі виконання технічних вправ.	9				9			-
Тема 2. Робота над звуковеденням і фразуванням у процесі засвоєння вокалізів.	9				9			-
Тема 3. Формування навичок академічного співу в роботі над народним пісенним репертуаром.	12				12			-
Тема 4. Розвиток навичок академічного співу в роботі над вокальними творами композиторів-класиків	12				12			-
Тема 5. Засвоєння навичок академічного співу в процесі роботи над оперними аріями.	14				15			-
Модульний контроль	4						4	-
Семестровий контроль								
Разом	60				57		4	-
Підготовка та проходження контрольних заходів		залік						
Змістовий модуль 2 (II курс, 4 семестр)								
Тема 6. Вправи на розвиток верхньої та нижньої ділянок співацького діапазону.	9				7			-
Тема 7. Робота над головним та грудним резонуванням у процесі засвоєння вокалізів.	11				8			-
Тема 8. Розширення співацького діапазону в роботі над народним пісенним репертуаром.	12				12			-

Тема 9. Закріплення навичок звуковедення у високому та низькому регістрах у роботі над вокальними творами.	12				12			-
Тема 10. Закріплення навичок головного та грудного резонування в процесі роботи над оперними аріями.	12				12			-
Модульний контроль	4						4	
Семестровий контроль								
Разом	60				51		4	-
Підготовка та проходження контрольних заходів	екзамен							
Усього	120				108		8	-

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Змістовий модуль 1 (II курс, 2 семестр)

Тема 1 (9 год.). Робота над вокальною технікою в процесі виконання технічних вправ. Засвоєння вправ на різні види вокальної техніки (дихання, звуковедення, дикція, артикуляція, згладжування регістрів тощо). Виконання вправ з модуляціями у всі тональності в різних октавах відповідно до типу співацького голосу студента. Поступове ускладнення завдань відповідно до загальномузичної та вокальної підготовки студента.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5

Додаткові: 6 – 29

Тема 2 (9 год.). Робота над звуковеденням і фразуванням у процесі засвоєння вокалізів. Відпрацювання правильного звуковедення на матеріалі вокалізів із програми III семестру. Формування опори звука й дихання, закріплення навичок кантиленного виконання вокалізів. Розподіл дихання у фразах, професійне зняття звука в кінці фрази. Дотримання логіки художнього фразування музичного матеріалу.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5

Додаткові: 6 – 29

Тема 3 (12 год.). Формування навичок академічного співу в роботі над народним пісенним репертуаром. Закріплення навичок академічного співу у процесі засвоєння народних пісень *a cappella* та із супроводом відповідно до індивідуальної програми студента на III семестр. Відпрацювання чистоти звуковисотної інтонації та формування ладового чуття в процесі співу без супроводу. Формування тембрового забарвлення відповідно до типу голосу студента. Метроритмічний ансамбль із концертмейстером тощо.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5

Додаткові: 6 – 29

Тема 4 (12 год.). Розвиток навичок академічного співу в роботі над вокальними творами композиторів-класиків. Застосування сформованих вокальних навичок у процесі виконання романсів, вокальних творів композиторів різних епох (відповідно до програми III семестру). Розуміння та дотримання студентом стильових і жанрових особливостей вокального твору засобами вокальної техніки та акторської майстерності.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5

Додаткові: 6 – 29

Тема 5 (15 год.). Засвоєння навичок академічного співу в процесі роботи над оперними аріями. Закріплення навичок співацького дихання та звуковедення, дикції та артикуляції в процесі роботи над нескладними оперними аріями відповідно до навчальних завдань III семестру. Робота над виконавськими труднощами. Сольфеджування вокальної партії без фортепіанного супроводу. Сольфеджування арії з акомпанементом. Робота над окремими фрагментами із супроводом. Спів окремих фрагментів з літературним текстом у повільному темпі. Втілення художнього образу героя (агогіка, міміка, жести тощо). Аналіз зауважень викладача, коригування студентом своїх помилок. Виконання арії та окремих її фрагментів у зазначеному автором темпі.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5

Додаткові: 6 – 29

Змістовий модуль 2 (II курс, 4 семестр)

Тема 6 (7 год.). Робота над вправами на розвиток верхньої та нижньої ділянок співацького діапазону. Виконання вправ з висхідним рухом мелодії для розширення верхньої ділянки робочого діапазону співака. Робота над вправами із низхідним рухом мелодії для розширення нижньої ділянки співацького діапазону. Відчуття роботи головних та грудних резонаторів. Опанування техніки згладжування співацьких регістрів у процесі виконання вправ у низхідному русі мелодії. Формування специфічного для даного типу голосу тембрового забарвлення.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5

Додаткові: 6 – 29

Тема 7 (8 год.). Робота над головним та грудним резонуванням у процесі засвоєння вокалізів. Добір та виконання вокалізів відповідно до типу голосу студента та його індивідуальної програми на IV семестр. Формування у студента відповідного його голосу резонування (з домінування роботи головних або грудних резонаторів). Закріплення навичок згладжування регістрів на матеріалі певного вокалізу із збереженням необхідного тембрового забарвлення голосу. Сольфеджування вокалізів. Робота над перехідними нотами. Виконання вокалізів із супроводом з дотриманням правил фразування та згладжування регістрів.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5

Додаткові: 6 – 29

Тема 8 (12 год.). Розширення співацького діапазону в роботі над народним пісенним репертуаром (із програми IV семестру). Добір та засвоєння народних

пісень у класичній обробці та сучасних аранжуваннях. Дотримання правил співацького дихання та звуковедення, дикції та артикуляції у всіх регістрах. Застосування студентом навичок згладжування регістрів у процесі виконання народних пісень з широким діапазоном. Формування культури співу.

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5

Додаткові: 6 – 29

Тема 9 (12 год.). Закріплення навичок звуковедення у високому та низькому регістрах у роботі над вокальними творами (із програми IV семестру). Подальший розвиток вокальної техніки та музичних здібностей студента на класичних вокальних творах і творах сучасних композиторів. Закріплення набутих вокальних навичок (чисте інтонування, опора звука та дихання, правильний розподіл дихання, фразування, темброве забарвлення) на всіх ділянках співацького діапазону. Поповнення вокального репертуару студента творами із широким діапазоном та закріплення відповідних вокально-технічних навичок (розподіл дихання у великих фразах, єдинорегістровий спосіб звукоутворення та однакове темброве забарвлення голосу на всіх ділянках співацького діапазону).

Тема 10 (12 год.). Закріплення навичок головного та грудного резонування в процесі роботи над оперними аріями. Засвоєння оперних арій із широким діапазоном. Формування навичок виконання пасажів та glissando, які охоплюють кілька регістрів. Робота над окремими фрагментами арії (сольфеджування вокальної партії із супроводом та без нього, багаторазове повторення складних для виконання уривків, виконання окремих фрагментів із літературним текстом у повільному та швидкому темпах, виконання усієї арії з акомпанементом, аналіз викладачем роботи студента, робота над технічними огріхами).

Рекомендовані джерела (основні): 1 – 5

Додаткові: 6 – 29

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль I	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-
Відвідування практичних (лабораторних) занять	0,5	57	28,5
Робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному (лабораторному) занятті	10	57	570
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	-	-
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-
Разом		-	623,5
Максимальна кількість балів: 623.5 – за змістовий модуль 1; Розрахунок коефіцієнта: - $623.5:100=6.23$ – за змістовий модуль 1 (залік)			

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль II	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-
Відвідування практичних (лабораторних) занять	0,5	51	25,5
Робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному (лабораторному) занятті	10	51	510
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	-	-
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-
Разом		-	560,5
Максимальна кількість балів: 560,5 – за змістовий модуль 2; Розрахунок коефіцієнта: - $560.5:60 = 9.34$ – за змістовий модуль 2 (екзамен)			

6.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

У процесі модульного контрольного прослуховування студент у класі в супроводі концертмейстера (за присутності інших студентів класу як слухачів) виконує програму із сольного співу. Викладач оцінює студента відповідно до встановлених критеріїв та шкали:

№	Модульне контрольне прослуховування	Критерії оцінювання	Бали
1.	<i>Усне завдання – виконання студентом індивідуальної програми із сольного співу відповідно до семестрових вимог.</i>	Точність звуковисотного інтонування. Координація музичного слуху та співацького голосу. Ансамбль із концертмейстером.	5
		Правильне звукоутворення. Переважне використання м'якої атаки звука.	5
		Розвинене співацьке дихання. Плавне звуковедення. Логічне фразування.	5
		Акустично якісне звучання голосу (висока співацька позиція, правильна робота резонаторів, польотність звука, рухливість голосу, чітка дикція, правильна артикуляція, приємна вібрація і темброве забарвлення).	5
		Артистичність, вокально-виконавська культура та здатність до акторського перевтілення у процесі розкриття художнього образу твору.	5
Максимальна кількість балів			25

На II курсі студенти повинні вивчити:

- у 3 семестрі: 1 вокаліз;
 1 українська народна пісня;
 1 романс зарубіжного композитора.
- у 4 семестрі: 1 вокаліз;
 1 романс українського композитора;
 1 старовинна арія.

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

3 семестр – залік, 4 семестр - екзамен

Залік виставляється за результатами поточного оцінювання та модульного контрольного прослуховування студента.

Складання студентом *екзамену* із сольного співу здійснюється у формі концертного виступу та оцінюється комісією, до складу якої входять: його викладач, інші викладачі цієї дисципліни, завідувач секції (кафедри).

Критерії оцінювання екзамену

Оцінка	Значення оцінки
36-40	ставиться за вільне володіння всіма можливостями свого голосу у процесі публічного виступу при текстуально-правильному, технічно-завершеному, артистичному виконанні програми відповідної складності;
32-35	ставиться при текстуально-правильному, емоційному виконанні програми відповідної складності з незначними технічними помилками (динамічні та вокально-технічні неточності, недостатня рівність звучання голосу у грудному та головному регістрах тощо);
28-31	ставиться за загально вірне виконання вокальних творів з невеликою кількістю текстових та технічних помилок (форсований звук, гнусавість, горлові відтінки, недоліки у сценічній пластиці тощо);
25-27	ставиться при відносно стилістично-достовірному виконанні вокальних творів з невеликими текстовими недоліками та суттєвими технічними огріхами (відсутність міцної дихальної опори, в'ялість артикуляції та дикції, тембрально нерівне звучання тощо);
21-24	ставиться за виконання вокальних творів з допущенням текстових помилок і технічних огріхів та відсутності емоційної виразності й артистичності;
11-20	ставиться за низький рівень виконання вокальних творів з відсутністю емоційної виразності й артистичності;
1-10	ставиться за низький рівень виконання вокальних творів, який не задовольняє мінімальних програмових вимог.

До складання екзамену допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом та робочою програмою дисципліни «Сольний спів (академічний)», і які за результатами проміжного контролю сумарно набрали не менше 35 балів. Студенти, які набрали менше ніж 35 балів, до складання екзамену не допускаються.

6.4. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю:

Семестр	Форма семестрового контролю	Зміст завдання	Примітки
III	Залік (усний)	Виконання студентом у супроводі концертмейстера програми: 1 вокаліз; 2 вокальних твори – 1 українська народна пісня та 1 романс зарубіжного композитора.	Програма виконується на модульному контрольному прослуховуванні
IV	Екзамен (усний)	Виконання студентом у супроводі концертмейстера (ансамблю, оркестру) програми: 1 вокаліз; 2 вокальних твори – 1 романс українського композитора та 1 старовинна арія.	

6.5. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно (A)	90 – 100
Дуже добре (B)	82 – 89
Добре (C)	75 – 81
Задовільно (D)	69 – 74
Достатньо (E)	60 – 68
Незадовільно (FX)	35 – 59
Незадовільно (F)	1 – 34

Орієнтовний вокально-педагогічний репертуар

Вокалізи

- Абт Ф. Вокалізи для баритона и баса. - М.: Музыка, 1985.
Абт Ф. Избранные упражнения. — М.: Музыка, 1985.
Вілінська І. Вокалізи для низького голосу. – К. 1962.
Вілінська І. Вокалізи для високого голосу. – К.: Мистецтво, 1969.
Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу. – К.: Музична Україна, 1989.
Вілінська І. Вокалізи для співака-початківця. – К. 1971.
Воронім О., Вороніна Р. 30 вокалізів на основі народних пісень. -К.: Музична Україна, 1991.
Гарсія М. Школа співу. – М.: Музгіз, 1956.
Глінка М. Вправи для вдосконалення голосу , методичні пояснення до них та вокалізи-сольфеджіо. – М.: Музгіз, 1951.
Далецкий О. Вокалізи. – М. 1973.
Егорычева М. Упражнения для развития вокальной техники. – К., 1980.
Завалишина М. Вокалізи.. – К., 1984.
Заринь В. Вокалізи. – М., 1962.
Зейдлер Г. Искусство пения для сопрано или тенора. - М.: Гос.муз. издательство, 1957.
Конконе Дж. Сорок упражнень. – М., 1962.
Лютген В. Ежедневные упражнения: 20 маленьких вокализов. – М.: Музыка, 1964.
Маркезі М. Вокалізи – К., 1980.
Павлюченко С. Вокалізи для середнього і низького голосів. - К.: Музична Україна, 1979.
Тамшина В. И. Вокалізи для сопрано. - М.: Музы́ка, 1973.
Vokalisieren Rapofka. Edition Peters Op.85 Heft I (Arlberg)

Нотно-методична література

- Карабіць І. - К.: Музична Україна, 1983.
Кос-Анатольский А. Вибрані пісні -К.: Музична Україна, 1991.
Поклад І. - К.: Музична Україна, 1991.
Сабадаш С. - К.: Музична Україна, 1981.
Шамо І. - К.: Музична Україна, 1989.
Вечер старинного романса. - М.: Искусство.
Мальшева Н. М. О пении (из опыта работы с певцами). - М.: Сов. композитор, 1988.
Популярный справочник песен. - М.: Музыка, 1991.
Песни ансамбля "Битлз". - К.: Музична Україна, 1990.
Романсы и песни П. Булахова. - М.: Музыка, 1983.
Старинные романсы "Умчались года..." - М.: Музыка, 1991.

Арії старовинних композиторів

- Бах Й.С. Арія «Слезы, вздохи, трепет горе...» з кантати №21
Бонончині «Per la gloria»
Джордані Т. «Caro mio ben»

Каччіні Дж. «Amarilli», «Аве марія»
Марчелло Б. «Quella fiamma che m'accende»
Монтеверді К. «Lasciate mi mirire»
Паізіелло Дж. «La bella morinala»
Перголезі Дж. «Se tu m'ami», «Confusa smarita », канцона «Tre giorni son che Nina»; арії з кантат «Salve Regina», «Stabet mater»
Скарлатті Д. «Sonto nel core», «Violette»
Страделла А. «Pieta, Signore»
Честі А. «Tu mancavi a tormentarmi»
Чімароза Д. Каватина Нанелли з опери «Фанатик древніх римлян».

Зарубіжні арії

Россіні Дж. Каватина Розіни з опери «Севільський цирульник»
Белліні В. Полонез Ельвіри з опери «Пуритане», каватина Норми з опери «Норма»
Верді Дж. Арія Леонори з I дії з опери «Трубадур», арія Аїди з опери «Аїда», Сцена і арія Віолетти з опери «Травіата», арія Джильди з опери «Ріголетто», куплети Оскара з опери «Бал-маскарад», болеро Елены з опери «Сіцилійська вечірня»
Понкеллі А. Арія Джоконди з опери «Джоконда»
Леонкавалло Р. Арія Недди з опери «Паяци», арія Зази з опери «Заза»
Пуччіні Дж. Арія Ліу з опери «Турандот», розповідь Мімі, вальс Мюзетти з опери «Богема»
Берліоз Г.Л. Арія з ораторії «Осуждение Фауста»
Гуно Ш. Речитатив та арія Джульєтти з опери «Ромео і Джульєтта»
Оффенбах Ж. Куплети Олімпії з опери «Казки Гофмана»
Деліб К.Ф. Строфи Лакме з опери «Лакме»
Бізе Ж. Арія Мікаели з опери «Кармен»

Оперні арії українських композиторів

Березовський М.С. Арія Демофонта з опери «Демофонт»
Гулак-Артемівський С.С. Арія Оксани з опери «Запорожець за Дунаєм»
Лисенко М.В. Три арії Марильці з опери «Тарас Бульба», каватина Оксани з опери «Різдвяна ніч», три пісні Наталки з опери «Наталка Полтавка»
Вериківський М.І. Арія Панночки з опери «Вій», аріозо Настусі з опери «Пан сотник», другий монолог Ганни з опери «Наймичка»
Верстовський О.М. Арія Наташі «Світить, світить сонце ясне» з опери «Аскольдова могила»

Романси російських композиторів

Балакіреєв М. «Взошел на небо месяц ясный», «Приди ко мне»
Бородін О. «Спесь», «Октава», «Песня темного леса»
Глієр Р. «Кто, волны, вас остановил»
Глінка М. «Скажи, зачем», «Только узнал я тебя», «Не говори, любовь пройдет», «В крови горит огонь желанья», «К Цитре», «Ах, когда я прежде

знала», «Адель», «Победитель», «Я помню чудное мгновенье», «Ночной Зефир», «Песнь Маргариты»
Глазунов О. «Соловей», «Сновиденье», «Не скажу никому, «Я затеплю свечу», «Чаруй меня, чаруй», «Я здесь, Инезилья», «Старый капрал», «Мне грустно», «Я вас любил»
Кюї Ц. «Царскосельская статуя», «Коснулась я цветка», «Смеркалось»
Мусоргский М. «Где ты, звездочка», «Семинарист», «Петрушка», «Листья шумели уныло»
Рахманінов С. «Полюбила я на печаль свою», «Вокализ», «Не пой, красавица при мне», «Утро», «Сон», «Я жду тебя», «Ночь печальна», «Маргаритки», «Островок», «Здесь хорошо», «Арион», «Крысолов»
Римський-Корсаков М. «Восточный романс», «Красавица», «Нимфа», «Сновиденье», «Дева и солнце»
Чайковський П. «Я Вам не нравлюсь», «Уноси мое сердце», «Растворил я окно», «Средь шумного бала», «И больно, и сладко», «Слеза дрожит», «Отчего?», «Ни слова, о друг мой», «На землю сум рак пал», «Закатилось солнце», «В эту лунную ночь», «День ли царит»

Романси зарубіжних композиторів

Бетховен Л. «Люблю тебя», «Сурок», «Гандолетта», «Прощание», «Радость страданья», «Новая любовь», «Песня о блохе»
Моцарт В.А. «О Цитра, ты моя», «Гайна», «К Хлое»
Гайдн Й. «Поцелуй», «Розочка», «Серенада», «О, сладкий звук»
Берг А. «Ода Любви», «Песнь тростинки»
Брамс Й. «Колыбельная», «Охотник», «Ода Сафо», «Тебя забыть», «Звучат нажене свирели», «Серенада», «Девушка горит»
Гріг Е. «Сердце поэта», «Песня Сольвейг», «Лебедь», «Сон», «Люблю тебя», «Старая мать», «К родине»
Мендельсон Ф. «Фиалка», «На крыльях чудной песни», «Зимняя песня»
Сен-Санс К. «Соловей»
Шуберт Ф. «Город», «Двойник», «Девушка и Смерть», «Лесной царь», «Баркаролла»
Шуман Р. «Солдат», «Посвящение», «Весенняя ночь»

Романси українських композиторів

Барвінський В. «Містю князю», «В лісі», «Ой сумна, темна ніченька», «Сонет»
Білаш О. «Жайвори», «Горить моє серце», «Цвітуть бузки»
Гулак-Артемівський С.С. «Стоїть явір над водою»
Жербін М. «Пливе моя душа», «Вокаліз»
Кирейко В. «Пророк», «Знов весна», «Пісня про матір», «Чого я жду»
Косенко В. «Говори, говори», «Вони стояли мовчки», «О, если бы ты могла»
Кропивницький М. «Соловейко»
Лисенко М. «Милованка», «Не забудь юних днів», «Безмежнеє поле», «В грудях вогонь»
Людкевич С. «Спи, дитино моя», «Про Бондарівну», «Ой піду я до млина»

Майборода Г. «Бажання», «Гаї шумлять», «Не сумуй»
Стеценко К. «Плавай, плавай, лебеденько», «Стояла я і слухала весну»,
«Вечірня пісня», «О, дивуйсь», «Дивлюсь я на ясні зорі»

Обробки українських народних пісень

Лисенко М.В. «Ой, не світи, місяченьку», «Ой, джигуне, джигуне», «Дощик»,
«Зоре моя вечірняя», «Ой, пряду, пряду», «Ой, зацвіла червона калина», «І
сніг іде, і метелиця»
Лятошинський Б. «Тече річка невеличка»
Бойченко «Зелененький барвіночок»
Кос-Анатольський А. «Чотири воли пасу я», «Чом, чом не прийшов»
Яценко «Глибока кирниця»
Вілінська В. «Ти до мене, ти до мене не ходи»
Ревуцький Л. «На кладочці умивалася»
Колесса М. «Ой, гаю мій, гаю»

Українські народні пісні

«Вечір близенько»
«В кінці греблі шумлять верби»
«Гандзя»
«Глибока кирниця»
«Грицю, Грицю, до роботи»
«Де ти, доню, барилася?»
«Добривечір дівчино»
«Добрий вечір, зелена діброво»
«Дощик»
«Ішов козак потайком»
«І шумить і гуде»
«Їхав козак на війноньку»
«Їхав козак за Дунай»
«Йшла я по воду»
«Закувала зозуленька»
«Зелененький барвіночку»
«Зелена ліщинонько»
«Зацвіла в долині червона калина»
«Зоре моя вечірняя»
«Казав мені батько»
«Летіла зозуля через мою хату»
«Лугом іду, коня веду»
«На вулиці скрипка грає»
«Нащо мені чорні брови»
«Не щебече соловейку»
«Одна гора високая»
«Ой важу я, важу»
«Ой, джигуне, джигуне»
«Ой, дівчино, шумить гай»

«Ой, вербо, вербо»
«Ой, гаю мій, гаю»
«Ой, за гаєм, за Дунаєм»
«Ой зірву я у рожі квітку»
«Ой, на горі сніг біленький»
«Ой на горі на високій»
«Ой, на гору козак воду носить»
«Ой, не світи, місяченьку»
«Ой не ходи, Грицю»
«Ой, маю я чорні брови»
«Ой під вишню»
«Ой піду я до млина»
«Ой там на горі»
«Ой у полі три криниченьки»
«Ой у полі три тополі»
«Ой ходила дівчина бережком»
«Ой чий то кінь стоїть»
«Ох і не стелися, хрещатий барвінку»
«Пливе човен»
«Сидить дід на печі»
«Сонце низенько»
«Стелися, барвінку, низенько»
«Стоїть гора високая»
«Ти до мене не ходи»
«Умираю моя мати»
«Чи я в лузі не калина була»
«Чого сидиш коло мене»
«Хоть у мене мужичок з кулачок»
«Якби мені черевики»
«Якби мені не тиночки»

7. Навчально-методична карта дисципліни

Модулі	Модуль І									
Назва змістового модуля	Змістовий модуль 1.					Змістовий модуль 2.				
Кількість балів за модуль	623.5					560.5				
Теми	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Години	9	9	12	12	15	7	8	12	12	12
Теми змістових модулів (лабораторні заняття) – 1134 б	Робота над вокальною технікою в процесі виконання технічних вправ. $(10+0.5)*9 = 94,5$ б.	Робота над звуковеденням і фразуванням у процесі засвоєння вокалізів $(10+0.5)*9 = 94,5$ б.	Формування навичок академічного співу в роботі над народним пісенним репертуаром $(10+0.5)*12 = 126$ б.	Розвиток навичок академічного співу в роботі над вокальними творами композиторів-класиків. $(10+0.5)*12 = 126$ б.	Засвоєння навичок академічного співу в процесі роботи над оперними аріями. $(10+0.5)*15 = 157,5$ б.	Робота над вокальною технікою в процесі виконання технічних вправ. $(10+0.5)*7 = 73,5$ б.	Робота над звуковеденням і фразуванням у процесі засвоєння вокалізів. $(10+0.5)*8 = 84$ б.	Формування навичок академічного співу в роботі над народним пісенним репертуаром $(10+0.5)*12 = 126$ б.	Розвиток навичок академічного співу в роботі над вокальними творами композиторів-класиків $(10+0.5)*12 = 126$ б.	Засвоєння навичок академічного співу в процесі роботи над оперними аріями. $(10+0.5)*12 = 126$ б.
Самостійна робота	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Види поточного контролю – 50 б.	Модульна контрольна робота (прослуховування) – 25 б.					Модульна контрольна робота (прослуховування) – 25 б.				
Підсумковий контроль	залік					екзамен				
Усього	623.5					560.5				

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – Київ, 1985. – 80 с.
2. Менабени А.Г. Методика обучения сольному пению / А.Г. Менабени. – М., 1987. – 95 с.
3. Овчаренко Н.А. Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності: теорія та методологія : монографія / Н.А. Овчаренко. – Кривий Ріг : Вид. Р.А. Козлов, 2014. – 400 с.
4. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: навчально-методичний посібник для студентів мистецького факультету (Спеціальність «Музична педагогіка і виховання») / Т.М. Пляченко. – Кіровоград : КДПУ, 2005. – 80 с.
5. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу / Ю.Є. Юцевич. – Київ, 1998. – 160 с.

Допоміжні

6. Абт Ф. Школа пения: избранные упражнения для низких голосов в сопровождении фортепиано / Ф. Абт. – М. : Музыка, 1985. – 31 с.
7. Барсов Ю. Вокально-исполнительские принципы М.И.Глинки / Ю. Барсов. – М., 1968. – 66 с.
8. Вартанян И.А. Звук – Слух – Мозг / И.А. Вартанян. – Л., 1981. – 176 с.
9. Виардо П. Упражнения для женского голоса в сопровождении фортепиано / П. Виардо. – М. : Музыка, 1967. – 40 с.
10. Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу: учб. репертуар / І. Вілінська. – К. : Музична Україна, 1989.
11. Вилинская И. Вокализы для низкого голоса с фортепиано [для консерваторий и муз. училищ] / И. Вилинская. – К., 1962.
12. Вокализы зарубежных композиторов: для высокого голоса в сопровождении фортепиано / Сост. А. Мишутин. – М. : Музыка, 1989. – 50 с.
13. Вопросы вокальной педагогики. – М., 1984. – Вып. 7. – 160 с.
14. Гарсиа М. Школа пения / М. Гарсиа. – М. : Госмузиздат, 1956. – Ч. I, II.
15. Гембицкая Е.Я. Последовательность певческого обучения / Е.Я. Гембицкая, Д.А. Дышлевская // Известия АПН РСФСР, – М., 1960. – Вып.110. – С. 85 – 104.
16. Голубев П.В. Советы молодым педагогам-вокалистам / П.В. Голубев. – М., 1963. – 87 с.
17. Гонтаренко Н.Б. Сольное пение: секреты вокального мастерства / Гонтаренко Н.Б. – Ростов н/Д: Феникс, 2006. – 155 с.
18. Егорычева М.И. Упражнения для развития вокальной техники / М.И. Егорычева. – К. : Музична Україна, 1980. – 117 с.
19. Емельянов В.В. Фонопедические упражнения : методическая разработка / В.В. Емельянов. – Кіровоград, 1988. – 29 с.
20. Заседателев Ф.Ф. Научные основы постановки голоса / Ф.Ф. Заседателев. – М., 1965. – 255 с.
21. Зейдлер Г. Искусство пения / Г. Зейдлер. – М. : Музыка, 1987. – Ч. II – 23 с.
22. Избранные вокализы для высокого голоса в сопровождении фортепиано / составитель Г. Тиц. – М. : Музыка, 1977. – 39 с.

23. Кочнева И. Вокальный словарь / И. Кочнева, А. Яковлева. [– 2-е изд.] – Л. : Музыка, 1988. – 70 с.
24. Люш Д. Развитие и сохранение певческого голоса / Д. Люш. – Киев, 1988. – 144 с.
25. Огороднов Д. Основные принципы вокального воспитания / Д. Огороднов. – К. : Музична Україна, 1989. – 142 с.
26. Овчаренко Н. Основи вокальної методики : науково-методичний посібник / Н. Овчаренко. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. – 116 с.
27. Пляченко Т.М. Постановка голосу : навчальна програма для студентів мистецького факультету педагогічного університету / Т.М. Пляченко. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2006. – 28 с.
28. Стулова Г.П. Дидактические основы обучения пению : учеб. пособие / Г. Стулова. – М., 1988. – 69 с.
29. Юссон Р. Певческий голос: исследование основных физиологических и акустических явлений певческого голоса / Рауль Юссон. – М. : Музыка, 1974. – 262с.